

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 2. srpnja 2019.
(OR. en)

10745/19
ADD 1

LIMITE

ENER 397
WTO 190
FDI 20

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	9305/19 + ADD 1
Predmet:	Pregovaračke smjernice za modernizaciju Ugovora o energetskej povelji – donošenje

U Prilogu se nalaze pregovaračke smjernice koje se odnose na prethodno navedenu Odluku Vijeća iz dokumenta 10745/19.

PREGOVARAČKE SMJERNICE ZA MODERNIZACIJU UGOVORA O ENERGETSKOJ POVELJI

U pogledu postupka pregovora:

Uniju tijekom pregovora zastupa Komisija. U skladu s načelima lojalne suradnje i jedinstva vanjskog predstavljanja utvrđenima u Ugovorima, Unija i države članice Unije koje sudjeluju u pregovorima tijekom pregovora u potpunosti usklađuju stajališta i djeluju u skladu s tim.

Ovim smjernicama ne dovodi se u pitanje podjela nadležnosti između Unije i država članica kako je utvrđena u Ugovorima.

Države članice koje su članice Ugovora o energetskej povelji ostvaruju svoja prava glasa te se izražavaju u skladu s tim smjernicama i prethodno dogovorenim stajalištima EU-a.

U pogledu sadržaja pregovora:

A. NARAV I PODRUČJE PRIMJENE SPORAZUMA

Cilj je pregovora modernizirati odredbe Ugovora o energetskej povelji („ECT”), koji su 17. prosinca 1994. u Lisabonu potpisale njegove potpisnice (uključujući Europsku uniju (EU) i njezine države članice¹), i postići sporazum o moderniziranom ECT-u.

Tijekom ministarske konferencije o ECT-u u studenome 2018. ugovorne stranke ECT-a postigle su dogovor o popisu pitanja koje treba modernizirati².

¹ Italija se 1. siječnja 2016. povukla iz ECT-a.

² https://energycharter.org/fileadmin/DocumentsMedia/CCDECS/2018/CCDEC201818_-_STR_Modernisation_of_the_Energy_Charter_Treaty.pdf

B. PREDLOŽENI SADRŽAJ SPORAZUMA

Opća načela i ciljevi

Cilj moderniziranog ECT-a trebao bi biti održivo olakšavanje ulaganja ugovornih stranaka ECT-a u energetske sektor stvaranjem usklađenog i ažuriranog pravno obvezujućeg okvira kojim se jamči pravna sigurnost i osigurava visoka razina zaštite ulaganja.

Moderniziranim ECT-om trebalo bi nastojati utvrditi jasna pravila o velikom broju pitanja povezanih s ulaganjima. To će pak ugovornim strankama ECT-a omogućiti da ojačaju svoje institucijske sposobnosti, javne politike i zakonodavne okvire u energetske sektoru.

U okviru moderniziranog ECT-a trebalo bi pojasniti da EU može od sudionika na tržištu iz trećih zemalja koji djeluju na unutarnjem tržištu zahtijevati poštovanje primjenjivih zakona Unije i država članica, među ostalim onih koji se odnose na politiku okoliša i sigurnosti.

U moderniziranom ECT-u trebali bi se odražavati ciljevi u vezi s klimatskim promjenama i prelaskom na čistu energiju te bi se njime trebalo doprinijeti ostvarivanju ciljeva Pariškog sporazuma.

Zaštita ulaganja

Pregovorima bi se odredbe ECT-a o zaštiti ulaganja trebale uskladiti s modernim standardima sporazuma koje su nedavno sklopili EU i njegove države članice te ECT prilagoditi novim političkim i gospodarskim promjenama u svijetu (među ostalim u energetske sektoru).

Standardima zaštite ulaganja u okviru moderniziranog ECT-a i dalje bi se trebala nastojati postići visoka razina zaštite ulaganja, uz odredbe kojima se ulagačima i ulaganjima jedne stranke pruža pravna sigurnost na tržištu druge stranke.

Modernizirani ECT trebao bi sadržavati jasne definicije obuhvaćenih ulaganja i ulagača. Definicija ulagača trebala bi izričito isključiti ulagače i poduzeća koji nemaju znatne poslovne aktivnosti u svojoj zemlji podrijetla kako bi se razjasnilo da „poduzeća poštanski sandučići” ne mogu pokretati sporove na temelju ECT-a.

Moderniziranim ECT-om trebalo bi izričito potvrditi pravo ugovornih stranaka ECT-a na poduzimanje mjera za postizanje legitimnih ciljeva javne politike, kao što su zaštita zdravlja, sigurnosti, okoliša ili javnog morala, socijalna zaštita ili zaštita potrošača („pravo na reguliranje”). U skladu s reformiranim pristupom EU-a u vezi sa zaštitom ulaganja, trebalo bi razjasniti da se odredbe o zaštiti ulaganja ne mogu tumačiti kao obveza stranaka da ne mijenjaju svoje zakone, među ostalim na način koji može negativno utjecati na očekivanja ulagača u pogledu dobiti. Modernizirani ECT trebao bi uključivati odredbe o državnoj potpori u skladu s postojećim sporazumima EU-a.

Trebao bi uključivati odgovarajuće standarde zaštite ulagača i ulaganja u skladu sa zakonodavstvom EU-a i reformiranim pristupom EU-a u vezi sa zaštitom ulaganja, posebno (i to na neiscrpan način):

- odredbu o tretmanu najpovlaštenije nacije, koja u okviru ECT-a uključuje i nacionalni tretman;
- pošteno i pravično postupanje te potpunu zaštitu i sigurnost („najstalnija zaštita i sigurnost”), koji su na odgovarajući način ograničeni za potrebe tumačenja;
- izvlaštenje, koje obuhvaća izravno i neizravno izvlaštenje, definirano na odgovarajući način kako bi se razjasnila priroda neizravnog izvlaštenja;
- krovnu odredbu, kako bi se razjasnilo područje primjene krovne odredbe, koja uključuje „posebne” ili „pisane” obveze i obuhvaća samo povrede ugovornih obveza koje nastaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti;

- prijenose, odnosno omogućivanje besplatnih prijenosa povezanih s ulaganjem, zajedno s odgovarajućim iznimkama i zaštitnim mjerama u slučaju financijskih poteškoća ili kriza i
- uskraćivanje povlastica, odnosno omogućivanje stranci koja uskraćuje povlastice da donosi ili zadržava mjere koje su povezane s održavanjem međunarodnog mira i sigurnosti (uključujući zaštitu ljudskih prava) i kojima se zabranjuju transakcije s tim ulagačem ili obuhvaćenim ulaganjem.

EU se bavi temama rješavanja sporova koje su utvrđene na popisu elemenata koje treba modernizirati (neosnovana potraživanja, transparentnost, sigurnost troškova, procjena štete i financiranje sredstvima treće strane) u skladu s pristupom EU-a iz njegovih sporazuma o zaštiti ulaganja i stajališta koje je EU zauzeo u okviru radne skupine III. UNCITRAL-a i u okviru ICSID-a, kako bi se osiguralo da se taj pristup odražava u moderniziranom ECT-u.

U svakom slučaju, EU bi trebao nastojati osigurati to da se na ECT primjenjuju multilateralne reforme rješavanja sporova između ulagača i države koje su u tijeku, poput onih u okviru radne skupine III. UNCITRAL-a i u okviru ICSID-a. To uključuje nastojanje da se osigura da se na ECT primjenjuje budući multilateralni sud za ulaganja.

Europska unija može sudjelovati u pregovorima o svim temama povezanim s popisom elemenata koje treba modernizirati, u skladu s ovim pregovaračkim smjernicama i pristupom EU-a iz njegovih sporazuma o zaštiti ulaganja. Ujedno osigurava da svako pravilo ili obveza o kojima je Europska unija postigla dogovor bude u skladu s pravnim okvirom EU-a.

Održivi razvoj i društveno odgovorno poslovanje

Modernizirani ECT trebao bi sadržavati odredbe o održivom razvoju, među ostalim o klimatskim promjenama i prelasku na čistu energiju, u skladu s Pariškim sporazumom te nedavno sklopljenim sporazumima EU-a i stajalištima EU-a u pregovorima koji su u tijeku. Trebao bi doprinijeti i promicanju ljudskih prava i međunarodnih standarda rada, među ostalim putem odredaba o transparentnosti i društveno odgovornom poslovanju / odgovornom poslovnom ponašanju.

Organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju („REIO”)

EU ne podupire izmjenu odredbe o REIO-u u postupku modernizacije ECT-a. Međutim, EU bi trebao osigurati da, ako se pregovorima obuhvati i odredba o REIO-u, cilj odredbe u moderniziranom ECT-u i dalje bude osiguravanje toga da se nijedna odredba ECT-a ne tumači tako da se bilo koja stranka ECT-a koja je stranka Sporazuma o gospodarskoj integraciji („EIA”) obvezuje da primjenjuje na drugu stranku ECT-a koja nije stranka EIA-e bilo kakav povlašteni tretman koji se primjenjuje među strankama EIA-e.

Pripreme ulaganja

EU ne podupire uključivanje priprema ulaganja u modernizaciju ECT-a, koja bi se trebala usredotočiti na odredbe o zaštiti ulaganja. Međutim, ako pregovori budu obuhvaćali i pripreme ulaganja, EU bi se trebao protiviti tome da odredbe o pripremama ulaganja postanu predmet rješavanja sporova.

Provoz

Odredbe poglavlja o provozu trebalo bi razjasniti kako bi se u njima bolje uzeli u obzir zahtjevi integriranih energetske tržišta s pravima pristupa trećih strana, kao što je slučaj u EU-u.

U pogledu plina, trebalo bi razjasniti da pojam „provoz” u Energetskoj povelji nije u suprotnosti s načelom otvorenog pristupa i neograničene razmjene plina bez teritorijalnih ograničenja koje se primjenjuje u EU-u, pri čemu se trgovanje energijom temelji na virtualnim protocima, a ne na razmjeni fizičkih molekula. Svako pravilo ili obveza o kojima je Europska unija postigla dogovor trebalo bi biti u skladu s pravnim okvirom EU-a i međunarodnim obvezama EU-a, posebno u vezi s pristupom trećih strana i tarifama za upotrebu infrastrukture.

Definicija „Povelje”

Definicija je relevantna za nekoliko ključnih odredaba ECT-a. Međunarodna energetska povelja donesena je 2015. kako bi se ažurirala izvorna Europska energetska povelja iz 1991. Ugovorne stranke ECT-a nisu se mogle dogovoriti o tome može li se upućivanje na Povelju u ECT-u smatrati i upućivanjem na Međunarodnu energetsku povelju. EU se zalagao za takvo tumačenje. Stoga bi modernizirani ECT u definiciji „Povelje” trebao uključivati Međunarodnu energetsku povelju iz 2015.

Definicija „gospodarske djelatnosti u energetsom sektoru”

Ulaganja obuhvaćena ECT-om moraju biti povezana s „gospodarskom djelatnošću u energetsom sektoru”. Takva gospodarska djelatnost povezana je s proizvodima i materijalima koji se u velikoj mjeri temelje na fosilnim gorivima (navedeni u Prilogu EMI ECT-a). Definicija ne mora obuhvaćati nove trendove u području ulaganja, posebno u odnosu na obnovljivu energiju ili alate za energetske učinkovitost i digitalizaciju energetskega sektora koja je u tijeku. Stoga bi modernizirani ECT trebao sadržavati definiciju „gospodarske djelatnosti u energetsom sektoru” kojom se omogućuje suočavanje s izazovima i mogućnostima prelaska na siguran i održiv energetske sustav s niskim emisijama ugljika, koji je u većoj mjeri digitalan i usmjeren na potrošače.

Brisanje zastarjelih odredaba

Tajništvo ECT-a zatražilo je da se u okviru postupka modernizacije riješi pitanje zastarjelih odredaba ECT-a. Iako to nije prioritet EU-a, time se može povećati čitljivost ECT-a, pa bi EU mogao razmotriti brisanje zastarjelih odredaba.